

БІЛЕЦЬКИЙ Платон Олександрович (08. 11. 1922, Харків — 06. 05. 1998, Київ) — живописець і мистецтвознавець, педагог. Син [Олександра](#), брат [Андрія](#), онук [Івана](#) Білецьких. Доктор мистецтвознавства (1971), професор (1971). Член-кореспондент НАНУ (1995), академік АМУ (1997). Член СХУ. Державна премія України імені Тараса Шевченка (1982). Заслужений діяч мистецтв України (1991). Срібна медаль АМ СРСР (1986). Навч. у Ленінгр. інституті театр. мистецтва та Моск. худож. інституті (1942–44), закін. Київ. худож. інститут (1949; майстерня [О. Шовкуненка](#)). Працював у Київ. музеї зх. та сх. мистецтва: 1950–51 — заступник директора з наукової роботи; 1951–57 — на творчій роботі; 1957–60 — директор Літ.-мемор. будинку Т. Шевченка (Київ). Працював у жанрах портрета, пейзажу, натюрморту. Створив портрети М. Гоголя (1952), І. Франка (1954), актора Ю. Шумського (1954), співачки Л. Руденко (1958), композицію «Іспанський танець. Артисти Л. Герасимчук та О. Сегал» (1956–57), портрет академік Л. Яснопольського (1954), автопортрет (1943), портрети дружини в хурті (1951), дружини з сином (1953), матері (1954). Пейзажі Б. позначаються ліричністю, лаконічністю. Серед них — «Старосілля під Києвом» (1955), «Берег Київського моря» (1976), «Посохлі троянди» (1997), краєвиди Томська, Москви, Києва. Твори зберігаються у НХМ, ДМТМК, Музеї історії Києва та ін. Наприкінці 50-х рр. залишив живопис заради наук. та пед. діяльності. Викладав у Київ. худож. інституті (1959–98): від 1969 — проф., 1963–66 — проректор з навч.-наук. роботи. Один із засн.

факультету теорії та історії мистецтва (1959). Читав курси з історії укр. мистецтва, мистецтва класич. та Далекого Сходу, Візантії та зх.-європ. середньовіччя. Перебував під впливом наук. ідей батька та М. Конрада. Наук. та наук.-популярні праці охоплюють широке коло явищ і періодів, зокрема дослідж. впливів Близького Сходу на укр. мистецтво. Працям Б. притаманний глибокий наук. аналіз у поєднанні з худож. (за формою) поданням матеріалу. Працював у галузі шевченкознавства, розглядав у взаємодії образотворчу та літ. спадщину митця. Заповнив окремі прогалини укр. образотвор. мистецтва, звертаючись до вивчення офіційно заборон. періодів і творчості замовчуваних митців. Чимало робіт присвяч. реабілітації творчості видат. укр. графіка [Г. Нарбута](#), висвітленню його мист. світогляду, виявленню генези стилю митця. Провів фундам. роботу з дослідж. старовин. укр. портрета. Як учений і педагог зробив поміт. внесок у формування вітчизн. школи мистецтвознавства. 2002 в Нац. академії образотвор. мистецтва й архітектури відбулися «Перші читання пам'яті академіка Платона Білецького».

Основні праці

Китайское искусство. Очерки. К., 1957; Георгій Іванович Нарбут: Нарис про життя і творчість. К., 1959; Шевченко в Києві: Біогр. нарис. К., 1962; Український портретний живопис XVII–XVIII ст. Проблеми становлення і розвитку. К., 1969; Одержимый рисунком. Повесть о японском художнике Хокусае. Москва, 1970; Мова образотворчих мистецтв. К., 1973; Скарби нетлінні. Українське мистецтво у світовому художньому процесі. К., 1974; А. И. Билецкий – византист // Античность и Византия. Москва, 1975 (співавтор); Живопись Украины. Ленинград, 1975 (співавтор); Украинская портретная живопись XVII–XVIII вв. Ленинград, 1981; Українське мистецтво другої половини XVII–XVIII століть. К., 1981; Георгий Иванович Нарбут. Ленинград, 1985; Апостол України. Життя і творчість Тараса Шевченка. К., 1998.

Рекомендована література

1. Рубан В., Чуліпа І. Білецький Платон // Олексій Шовкуненко та його учні. К., 1994;
2. Рубан В. Художник, вчений, педагог Платон Білецький // Мист. обрії – 98: Альм. К., 1999.

І. І. Чуліпа

Бібліографічний опис:

Білецький Платон Олександрович / І. І. Чуліпа // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2003. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-40015>. - Останнє поновлення : 2025.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).